

CENTRAAL NETWERK ONTWIKKELING HAVENGEBIED ANTWERPEN

**VERGADERING DONDERDAG 16 JUNI 2016 – 13u30 – 16u30
SLUISGEBOUW – KALLO**

ONTWERPVERSLAG

Procesmanager Jan Hemelaer verwelkomde op donderdag 16 juni 2016 alle aanwezigen op de halfjaarlijkse bijeenkomst van het Centraal Netwerk in de vernieuwde inforuimte van het sluisgebouw in Kallo.

INHOUDSTAFEL

Overzicht procesverloop voorbije maanden OHA-project – Maarten Goris	P3
Infosessie complex project voor extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen	P4
Decreet complexe projecten – David Stevens	P4
Startnota complex project – Reginald Loyen	P5
Vragenronde	P5
Workshops: analyse mogelijke risico's complex project uitbreiding containerbehandelingscapaciteit	P8
Werkgroepen Centraal Netwerk	P14
Slot	P15
Bijlage: deelnemerslijst	P16
Lijst met afkortingen	P17

Bekijk het programma van de vergadering van het Centraal Netwerk

Overzicht procesverloop voorbij maanden OHA-project

Maarten Goris

Maarten Goris gaf een stand van zaken van het OHA-project van het voorbije half jaar.

EEN OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE EVOLUTIES

GRUP

- ✓ Voor RSO zijn procedures bij de Raad van State bijna allemaal uitgeput. Grote waarschijnlijkheid dat het GRUP overeind zal blijven.
- ✓ Voor LSO bestaat een grote kans dat het oorspronkelijke GRUP (met natuurgebieden) gedeeltelijk vernietigd zal worden. De auditeur oordeelt dat de impact van de verdwijning van de gehuchten Ouden Doel en Rapenburg onvoldoende onderzocht werd in het MER.

Andere

- ✓ Opstart nieuw (bijkomend) proces op basis van het decreet complexe projecten ([zie hoofdstuk infosessie](#)). Ook in dit proces krijgt het Centraal Netwerk een belangrijke rol te spelen.
- ✓ Op het terrein zijn de werken in het natuurgebied Prosperpolder Zuid gestart.
- ✓ De studie rond Prosperpolder (dorp en omgeving) is opgestart en wordt geleid door de gemeente Beveren.
- ✓ Havenland, het project voor onthaal en recreatie in en rond het havengebied, is officieel gelanceerd op 5 juni. Een week later is de Kieldrechtsluis plechtig geopend. Zo is een belangrijke actie uit het actieprogramma OHA uitgevoerd.

Lees de presentatie van Maarten Goris

Infosessie complex project voor extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen

Centraal thema van deze vergadering was de aanpak van extra containerbehandelingscapaciteit via het traject van 'complexe projecten'.

De Vlaamse overheid zet met deze nieuwe procesaanpak voor complexe projecten in op de realisatie van projecten binnen een aanvaardbare termijn én met een zo maximaal mogelijk draagvlak. De Vlaamse overheid wacht de uitspraken van de Raad van State af over het GRUP. Parallel daarmee wordt de procedure in het kader van het decreet complexe projecten opgestart. Het concrete complexe project kreeg de naam 'het voorzien van extra containerbehandelingscapaciteit in de haven van Antwerpen'.

Tijdens de vergadering wees David Stevens de leden de weg doorheen deze nieuwe procesaanpak en legde Reginald Loyen uit hoe deze aanpak toegepast wordt op de uitbreiding van de containerbehandelingscapaciteit.

DECREET COMPLEXE PROJECTEN DAVID STEVENS

David Stevens verduidelijkte dat het om een nieuwe aanpak gaat. Om in aanmerking te komen moet het project voldoen aan één van de zeven criteria. Voor dit project is dat zeker in orde.

De routeplanner is een leidraad en daardoor niet bindend. Er wordt ingezet op een kwalitatief planproces met participatie van actiegroepen en burgerbewegingen.

Vanuit de Vlaamse administraties wordt gewerkt aan één geïntegreerd advies in elke fase van het complex project. Een aantal complexe projecten zijn reeds opgestart of staan in de steigers: stationsomgeving Kessel-Nijlen en stationsomgeving Geel. De Vlaamse regering nam reeds een startbeslissing over het complex project Klein-Rusland Zelzate.

[Download de presentatie van David Stevens](#)

Meer info is te vinden op <http://www.complexeprojecten.be/procesaanpak/regelgeving>

STARTNOTA COMPLEX PROJECT 'HET VOORZIEN VAN EXTRA CONTAINERBEHANDELINGSCAPACITEIT IN DE HAVEN VAN ANTWERPEN'

REGINALD LOYEN

Reginald Loyen gaf toelichting bij de projectdoelstelling. De focus ligt op extra containercapaciteit en de ontsluiting tot het hoofdniet en op de Antwerpse haven. Verder werd ingegaan op de projectnoodzaak, de uitgangspunten, de analyse, de prognoses voor containertrafiek, de behandelingscapaciteit, de verschillende alternatieven, de te verwachten onderzoeken en de processtructuur. Het alternatievenonderzoek wordt voorbereid rond volgende drie alternatieven waarvan de laatste twee de vooropgestelde doelstellingen moeten kunnen realiseren :

- een nulalternatief waarbij geen bijkomende containercapaciteit wordt gecreëerd
- de bouw van een containergetijdendok in de Saeftinghezone
- bijkomende containerbehandelingscapaciteit binnen het havengebied, maar buiten de ontwikkelingszone Saeftinghe.

Download de presentatie van Reginald Loyen

VRAGENRONDE

Eliene Van Aken (VOKA/Alfaport) vraagt **verduidelijking over het referentiescenario** (zonder extra capaciteit) versus andere scenario's (komt groei hier bovenop)?

Jan Hemelaer (procesmanager) antwoordt dat het nulscenario uitgaat van de huidige infrastructuur en van de bestaande groei. Als die groei forser zou blijken te zijn, zullen aangepaste kengetallen meegenomen worden in de andere scenario's.

Peter Deckers (EGTS) vraagt in welke mate **bestaande studies en onderzoeken** (plan-MER, ...) – omwille van efficiëntieredenen – nog kunnen (her)gebruikt worden? Hoe verhoudt dit nieuwe proces CP zich tot het GRUP?

Jan Hemelaer (procesmanager) antwoordt dat bestaande studies en onderzoeken zo veel als mogelijk zullen gebruikt worden, mits het doorvoeren van de nodige actualisaties. De Vlaamse regering staat nog steeds volledig achter het plan-MER MMHA en het GRUP. Beide processen lopen voorlopig parallel. De startbeslissing heeft geen rechtsgevolgen, dat is pas vanaf het voorkeurbesluit het geval. David Stevens (team CP) voegt hier aan toe dat wellicht alle disciplines uit de plan-MER kunnen worden overgenomen en geactualiseerd. Grondiger studiewerk zal waarschijnlijk nodig zijn op het vlak van mobiliteit en geluid. Zeker rond mobiliteit is de situatie er niet op verbeterd ten opzichte van 2009.

Peter Van de Putte (MLSO) geeft aan dat de MKBA handelde over de hele Ontwikkelingszone Saeftinghe en niet alleen over fase 1.

Jan Hemelaer (procesmanager) bevestigt dit: gegevens uit de MKBA zijn voor alle alternatieven bruikbaar.

Piet Opstaele (HA) vraagt hoe het **participatieproces** zal worden vormgegeven?

David Stevens (team CP) antwoordt dat na deze bijeenkomst een eerste contact met een ruime waaier van actiegroepen doorgaat. Essentieel is dat het een open gesprek wordt en dat bezorgdheden op tafel worden gelegd: de inbreng van derden wordt ernstig genomen. Maarten Goris (medewerker procesmanager) voegt hier aan toe dat participatie niet beperkt blijft tot de officiële openbare onderzoeken. De aanpak van een complex project zorgt er precies voor dat er regelmatig tussentijds overleg kan zijn met overheden, sectororganisaties én ook actiegroepen past hierin en is nieuw. Daarom gaat de overheid al van bij het begin in overleg met de actiegroepen.

Greet Bernaers (HA) vraagt of er naast de inbreng van actiegroepen ook voor **individueen** soortgelijke momenten zijn?

Jan Hemelaer (procesmanager) antwoordt dat dat zeker zinvol is. We moeten nog bekijken hoe we dit aanpakken, bijvoorbeeld door een contactformulier op de website? David Stevens (team CP) voegt hier aan toe dat bij voorbeeld in het complex Klein-Rusland een bewonersgroep is geïnstalleerd. Het overleg met deze groep wordt voorgezeten door de gouverneur. Alle ontwerpdocumenten zullen ook vooraf ter inzage liggen. Het is af te raden met inspraak te wachten tot de formele momenten er aan komen.

Sofie Coppens (VOKA/Alfaport) vraagt wat de **resultaten** van een complex project zijn? Zijn er voorbeelden?

David Stevens (team CP) antwoordt dat het decreet voor complexe projecten in werking is sinds 1 maart 2015. De eerste projecten (Nijlen, Geel, Klein-Rusland) zijn 1 jaar geleden opgestart. De processen duren 3 à 4 jaar. Hopelijk zien we binnen een paar jaar eerste resultaten.

Paul Cerpentier (ABS) stelt dat het toch de bedoeling moet zijn zo snel mogelijk tot oplossingen te komen, in de eerste plaats voor wie getroffen wordt: landbouwers en bewoners. Als je dat reeds in de loop van het proces meeneemt los je veel op.

Jan Hemelaer (procesmanager) beaamt dit.

Peter Symens (Natuurpunt) stelt dat vele actoren momenteel alleen kijken naar de GRUPs en aanhangige procedures. De procedure CP is nieuw en komt er een beetje bovenop. Wordt er rekening gehouden met **de lopende procedureslagen**? En welke garanties bestaan er dat dit niet het geval zal zijn bij de procedure CP?

Jan Hemelaer (procesmanager) antwoordt dat dat risico ook bij de nieuwe procedure CP blijft bestaan.

David Stevens wijst op de medewerking van vele juristen bij de totstandkoming van het decreet CP. Er bestaat voldoende vertrouwen om met deze complexe projecten te starten. Anderzijds moet het in een rechtsstaat altijd mogelijk blijven om naar de Raad van State te stappen, daar verandert het decreet complexe projecten niks aan.

Peter Symens (Natuurpunt) antwoordt dat de praktijk zal moeten aantonen dat er een ernstige zoektocht naar alternatieven wordt uitgevoerd en of hiervoor draagvlak zal zijn. De hamvraag is of deze procedure tot meer vertrouwen zal leiden of niet.

David Stevens vraagt vanuit zijn rol als ambtenaar van het Departement LNE (dus niet vanuit zijn rol als lid van het team complexe projecten) of er in de startnota voldoende aandacht is om een ambitieuze **modal split** te realiseren? De tekst is op dat punt te vaag. Beter zou zijn dit uitdrukkelijk te omschrijven en ook om de emissies van zeeschepen in de doelstellingen mee op te nemen.

Jan Hemelaer (procesmanager) antwoordt dat de startnota nog niet definitief is en ook nog onderwerp moet uitmaken van een politiek debat. Belangrijk is het complex project voldoende concreet af te lijnen. Andere belangrijke aspecten kunnen behandeld worden als randvoorwaarden en effecten.

Sofie Coppens (VOKA/ Alfaport) voegt hier aan toe dat moet gekeken worden naar het internationaal karakter van de scheepvaart. Belgische reders hebben gevraagd de zeevaart op te nemen in het Verdrag van Parijs over klimaat, maar dit is geweigerd. Extra eisen voor een bepaald deel van de haven opleggen, zou de concurrentiesituatie scheef trekken.

Greet Bernaers (HA) voegt hier aan toe dat het Havenbedrijf Antwerpen volledig op de Europese lijn zit en dat alle Europese havens hier aan hetzelfde zeel moeten trekken. Dus enerzijds moeten we op Europees vlak verder duwen en tegelijkertijd kunnen sommige aspecten ook opgenomen worden in het concessiebeleid van het Havenbedrijf. Het duurzaamheidsaspect moet zeker in de tekst voldoende aan bod komen. In dit complex project kunnen we de ruimere mobiliteitsproblemen rond Antwerpen en bij uitbreiding in Vlaanderen niet oplossen.

Peter Deckers (EGTS) vraagt zich af of de **actiegroepen** niet met een vierde alternatief zullen afkomen, namelijk gebruik Zeebrugge.

Maarten Goris (MOW) antwoordt dat in de procesnota onderbouwd wordt waarom Zeebrugge niet voldoet als alternatief en waarom de focus ligt op de haven van Antwerpen.

Hans De Bock (gemeente Beveren) merkt op dat de fundering voor extra containercapaciteit voldoende sterk moet onderbouwd worden en dat alternatieven ook zinvol moeten zijn: dit is belangrijk voor de geloofwaardigheid.

Jan Hemelaer (procesmanager) antwoordt dat een ernstige afweging van de alternatieven zal gebeuren.

Workshops: analyse mogelijke risico's complex project uitbreiding containerbehandelingscapaciteit

Tijdens een interactieve workshop in drie verschillende werkgroepen kregen de leden van het Centraal Netwerk de kans om mogelijke risico's van een complex project voor de extra containerbehandelingscapaciteit aan te geven.

De resultaten per werkgroep worden hieronder meegegeven.

WERKGROEP 1

DAVID STEVENS - JAN BAEUS(VERSLAG)

Sofie Coppens
Koen Goeminne
Jan Hemelaer
Manu Vandamme
Peter Van de Putte
Nadine Van Wambeke
Jan Verboven

De werkgroep ziet volgende risico's in het voorzien van extra containerbehandelingscapaciteit in de haven van Antwerpen en voor een complex project daarvoor:

Op ruimtelijk / planologisch vlak

- De juiste hoeveelheid op de juiste plaatsen aan ruimte voor / compensaties voor **natuur** voorzien, en daarbij het goed toewijzen van het historisch passief, wat niet makkelijk zal zijn vermits het niet meer te koppelen is aan investeringsprojecten / bekommernis om niet te weinig, maar ook niet te veel natuurcompensaties te voorzien.
- Risico dat **privé-bedrijven** zelf de havenbestemming voor OZS beginnen ontwikkelen, maar in OZS-fase 1 zijn er geen dergelijke privé-gronden, dus voorlopig geen risico.
- Gebruik van de archaïsche **onteigeningswetgeving** kan risico's geven, maar het voorkeurs- en project-besluit kunnen dat overrulen, dus geen risico.

- Deelzones uit het GRUP kunnen in de **discussies terug opduiken** en claims leggen of opnieuw verplichten tot keuzes over al dan niet opname in het project / de onteigeningen.
- De communicatie over de **verhouding GRUP en complex project** is een groot risico wanneer die niet voldoende helder verloopt.

Op politiek / bestuurlijk vlak

- De **verkiezingen**, zowel lokaal als op Vlaams niveau, en de daaruit volgende mogelijke andere besturen / er zal ook best mee rekening gehouden worden dat kennisgevingsperiodes en openbare onderzoeken buiten die verkiezingsperiodes worden gehouden.
- Het **nieuwe onteigeningsdecreet**, dat tot heel nieuwe toepassingen (en waarschijnlijk veel administratiever en minder werkbare vormen) zal aanleiding geven, o.m. wat betreft de onteigeningsmachtigingen aan MLSO.

Op juridisch / wettelijk vlak

- Blijvend risico op procedures wanneer er **onvoldoende vertrouwen** bij het middenveld voor deze nieuwe aanpak kan worden opgebouwd.
- Wanneer keuze om **Zeebrugge** niet mee in de alternatieven op te nemen onvoldoende sterk kan worden gemotiveerd, kan dit basis zijn voor procedures / idem met **Rotterdam**, maar dan is het risico nog groter want dan zou een noodzakelijke grensoverschrijdende procedure niet zijn gevolgd.

Op sociaal / maatschappelijk vlak

- Uitdaging om proces **echt participatief** op te zetten en daartoe ook de consequenties in de beslissingen te nemen.
- Risico dat middenveld wel betrokken wordt, maar **belanghebbende individuen** niet > suggestie om bewonersgroep van eigenaars en langere bewoners van Doel-dorp op te zetten en als groep aparte inbreng in proces te laten hebben.

Op financieel / economisch vlak

- Beperkte **budgettaire middelen** van de Vlaamse overheid voor de nodige investeringen.
- Er over waken dat de capaciteit die gecreëerd wordt **aan de marktvragen beantwoordt**.
- Risico op onvoldoende **middelen voor de studies**, maar voorlopig daarrond geen signalen.

Op organisatorisch vlak

- Burn-outs bij partners door **intensiteit van het proces**.
- Ruime gesprekken over het complex project die nu al gevoerd worden zonder dat er duidelijke beslissingen zijn kunnen **valse verwachtingen** uitlokken < > dit is eigen aan / niet te vermijden bij de transparante aanpak van een complex project.
- Goed afwegen wat er met het **OHA-actieprogramma** gebeurt als het GRUP geheel of gedeeltelijk sneuvelt: welke acties dan verder zullen worden opgenomen en hoe, zal dan grondig moeten worden overwogen.

WERKGROEP 2

MAARTEN GORIS – GUY VLOEBERGH (VERSLAG)

Greet Bernaers
Natacha Claeys
Peter Deckers
Piet Opstaele
Peter Symens
Laurent Vanden Abeele
Matthias Vercauteren

De werkgroep heeft volgende suggesties voor het voorzien van extra containerbehandelingscapaciteit in de haven van Antwerpen en analyseert mogelijke valkuilen voor een complex project daarvoor :

Op organisatorisch vlak

- Bestaande rapporten maximaal gebruiken, actualiseren en verbeteren waar nodig; rond mobiliteit tot een heldere opdrachtomschrijving komen?
- Transparantie over startbeslissing, streefdatum einde project (2019?) en opmaak van een tijdschema voor heel het proces, inclusief het participatietraject.
- Natuurpunt heeft fundamentele vragen bij de voorgestelde aanpak volgens het decreet complexe projecten (gaat dit de toets van de RvS doorstaan?) en wat met de zaken die in vorig strategisch proces waren afgesproken en nog steeds niet zijn uitgevoerd?
- Een goed participatief proces start met participatie over het voortraject (wat zijn de op te lossen problemen); de perceptie bestaat dat men via het project complexe projecten een aantal knelpunten wil omzeilen en alleen maar vooruit wil met één concreet project, nl. een nieuw Saeftinghedok fase 1. Dat wantrouwen moet vooreerst weggenomen worden want vormt een bedreiging voor al de rest.
- Het Havenbedrijf bevestigt dat alle puzzelstukken moeten worden meegenomen en dat het belangrijk is dat dit ook zo wordt gecommuniceerd.
- Hoe gaan de Vlaamse administraties samenwerken? Samenstelling van 1 projectteam (cfr. Proces?)
- Krijgen ambtenaren voldoende tijd om aan dit project te werken (mensen, middelen en prioriteiten)?

Op technisch/uitvoerbaar vlak

- Oplossen van een knelpunt rond de realisatie van de natuurgebieden die de haven moeten bufferen ten opzichte van de dorpen; de gemeente wil bomenrijen op de bufferdijken maar ANB ziet dat niet zitten omwille van het effect op de broedactiviteiten; alternatieven nemen meer landbouwgrond in beslag en hebben een grote landschappelijke invloed op het open polderlandschap
- In hoeverre wordt 'politiek beslist beleid' meegenomen in het nieuwe project? En hoe is hiermee omgegaan tijdens de plan-MER? Bijvoorbeeld Doel verdwijnt
- Hoe wordt er omgegaan met de aanwezige erfgoedelementen van Doel?

Op financieel / economisch vlak

- Kostenverdeling: zie verdeelsleutel in het havendecreet
- Wordt de overzetboot Liefkenshoek – Lillo meegenomen?
- Prognoses zijn uiteraard prognoses maar niemand wil een dok bouwen dat vervolgens leeg komt te staan. Alle cijfers wijzen echter uit dat de hoogste prognoses rond containertrafiek momenteel worden geklopt; ook deze cijfers moeten geactualiseerd.
- Zeeschepen worden langer en breder maar niet dieper: het complex project is geen voorafname op een volgende Scheldeverdieping en wenst niet te interfereren in andere processen. Dit neemt niet weg dat een link

dient gelegd met wat zich momenteel afspeelt in de Schelderaad: de draagkracht van de Schelde blijft een randvoorwaarde.

- 🌊 **Emissie van zeeschepen** is een aandachtspunt. Werken aan afspraken op EU-niveau? Samenwerking tussen de havens? Maar ook concurrentie omdat sommige havens wel grotere schepen aan kunnen.

Op sociaal / maatschappelijk vlak

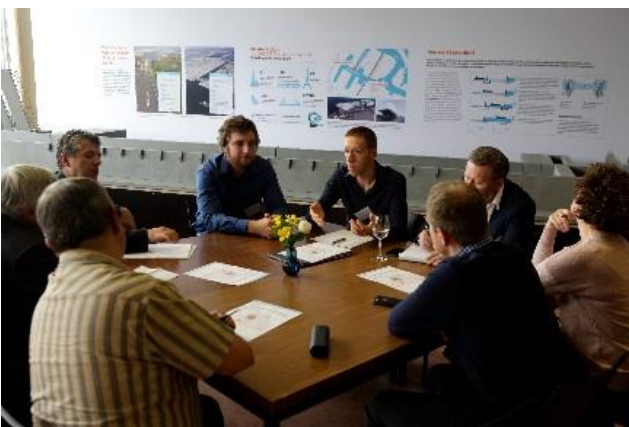
- 🌊 Het is erg belangrijk de verhoudingen (haven, natuur, landbouw, dorpen) die in het ontwerp-strategisch plan (cfr. plan-MER) zaten niet op de helling te zetten met dit complex project: het **strategisch plan als kader** behouden is een must.
- 🌊 Een helder participatieproces ontwerpen (en durven bijsturen tijdens het proces).
- 🌊 Actiegroepen betrekken is positief, maar wat met de gewone niet-georganiseerde burger?

Op juridisch / wettelijk vlak

- 🌊 Afspraken maken met wie mee stapt in het proces. De beslissingsmomenten moeten juridisch sluitend worden gemaakt (advies inwinnen van juristen?).
- 🌊 De **onverschillige kijk**: 'waar leidt dit naar toe?'
- 🌊 **Zeebrugge** niet meenemen in de alternatieven vergt een sterke motivering.

Op politiek / bestuurlijk vlak

- 🌊 In een planningsproces wordt 60% van de tijd verloren door **verkiezingen** (1 jaar voor + 1 jaar erna).
- 🌊 Is er duidelijkheid of de politiek zich achter dit project/proces schaaft? Biedt de startnota voldoende inzicht in het belang van het project voor de toekomst van de haven en de omgeving? **Politiek draagvlak** van bij aanvang is essentieel.

WERKGROEP 3 REGINALD LOYEN - GOEDELE SCHUERMAN (VERSLAG)

Hans De Bock
Kurt Tuerlinckx
Bart Bollen
Eliene Van Aken
Els Vereecken

Op ruimtelijk / planologisch vlak

- De moeilijke ontwikkeling van de Oosterweelverbinding en de **mobilitetsproblematiek** (dit vormt ook juridisch en politiek een risico).
- Er komen nieuwe gebieden in beeld voor de ontwikkeling van economie of natuur waardoor **meer ruimte** nodig is dan nu voorzien. Zeker voor de landbouw zorgt dit voor onzekerheid.
- Fasering en onteigening** vormen een risico voor de landbouw, gewestplanwijzigingen brengen beperkingen voor de landbouw mee.
- Wat als **natuurgebieden** voorzien in het GRUP geschorst worden?

Op politiek / bestuurlijk vlak

- Voor de **verkiezingen**, gemeentelijk (2018) en Vlaams (2019), zou een fase moeten afgesloten worden. Bv. voorkeursbesluit of afwerken tot project-MER. Al biedt dit nog geen garantie op continuïteit.
- Het **GRUP** loopt samen met het complex project. Het GRUP kan op de politieke besluitvorming over het complex project wegen.
- Voor Zone Saeftinghe is een **overeenkomst** in opmaak tussen gewest, haven en MLSO (cfr wet Chabert). Wat als er geen deal komt rond die overeenkomst, valt het complex project dan stil?

Op juridisch / wettelijk vlak

- Nieuw onteigeningsdecreet.**
- Concessies achter de sluizen** in de Waaslandhaven zullen allicht moeten teruggegeven worden. Via clause in contract? Onderhandeling? Voor de gateway bij Deurganckdok is een deel van de concessie overgeheveld.
- Onzekerheid voor bedrijven** die er nu investeren.
- Procedure complexe projecten** blijkt niet haalbaar, blijkt niet meer kans op succes te bieden. Weinig ervaring met complexe projecten. Onduidelijk welke juridische stappen mogelijk zijn.
- MER zal opgenomen worden in **omgevingsvergunning**. Dit creëert ook onzekerheid.
- Tegen de twee formele beslissingsmomenten in de procedure complexe projecten zal zeker **geprocedeerd** worden. Anderzijds verklein je de tegenstand door de grotere openheid voor participatie. Een proces van deze grootteorde zal altijd tot tegenstand leiden.
- Gevaar van het complex project is dat een aantal **evenwichten uit het GRUP** teniet gedaan worden. Bv. de ruimte-efficiënte natuurontwikkeling uit het GRUP. Als het GRUP sneuvelt, zou het kunnen dat we opnieuw naar "1 op 1" compensaties gaan: een natuurcompensatie per project van havenontwikkeling, maar zonder een bredere visie.

Op sociaal / maatschappelijk vlak

- Opmerking bij de voorbeelden: '**dubbele natuurcompensatie**' kan niet. Er wordt gecompenseerd voor soorten of habitats, maar beide moeten niet opgeteld worden.
- Consensus verdwijnt door de **lange duur van het proces**. Het risico bestaat dat je nu een deal sluit met bewoners of organisaties en dat je bij uitvoering geconfronteerd wordt met nieuwe bewoners en organisaties die hier niet mee instemmen.
- Er komen andere alternatieven uit de bus waardoor het **dorp Doel** nog een tijdlang kan behouden worden. Dit is zowel een opportuniteit als een risico. Wat doe je met al de onteigende woningen? Wordt Doel op dat moment een waardevolle woonplaats?
- Twee parallelle procedures (GRUP en complex project) verhoogt de **onduidelijkheid voor het ruime publiek**.
- Lokale actoren zien het complex project als een **andere manier om hetzelfde doel te bereiken** (perceptie).
- Het **doel van het complex project** wordt in vraag gesteld. Is extra containerbehandelingscapaciteit nodig? Vormen Delwaidedok of de Scheldeterminals geen alternatief? Moet het alternatief niet buiten de haven van Antwerpen gezocht worden, bv. in Zeebrugge?

Op financieel / economisch vlak

- Return on investment** moet in kaart gebracht worden.
- Indien er geen dok komt, heeft dat een **financiële weerslag** op de rest van de haven.
- Te lang uitstellen waardoor uitbreiding containerbehandelingscapaciteit niet tijdig klaar is. Dit heeft een **economische weerslag op de haven**: minder klanten, minder inkomsten.
- De **voordelen van het project voor de belastingbetaler** worden niet voldoende benadrukt.
- De beschikbare ruimte is beperkt. Zoek je dan niet beter een **andere economische invulling** dan containers?
- Vraag om de ruimte achter de sluizen te gebruiken voor **niet vervuilende activiteiten**.

Op technisch / uitvoerend vlak

- Sommige **kades** achter de sluizen zijn nu niet geschikt. Deze moeten aangepast worden.
- Sluizen** vormen een bottleneck voor alle schepen.
- Openhouden van **maritieme toegang** betekent baggeren.

De belangrijkste conclusies van de drie werkgroepen werden plenair gepresenteerd door de verslaggever van elke werkgroep.

Werkgroepen Centraal netwerk

Zeven werkgroepen spanden zich de afgelopen periode in om hun acties te realiseren. De realisaties in 2015/2016 van de werkgroepen werden via posters gepresenteerd. Leden konden tijdens de vergadering via post-its feedback geven of de werkgroepvoorzitters aanspreken.

Jan Hemelaer overliep tijdens de vragenronde kort de reacties en suggesties die op de posters werden aangebracht.

ERFGOED EN LANDSCHAP

- 🌀 RUP inclusief erfgoedlandschap
- 🌀 Erfsite Prosper krijgt best een dynamische functie
- 🌀 Convenant voor Hof ter Walle is nodig

LANDBOUW

- 🌀 Mogelijkheden voor landbouwers in het beheer van het Grenspark Groot-Saeftinghe
- 🌀 Landbouwers die blijven, kunnen helpen bij ontwikkeling van alternatieve productie en nevenactiviteiten
- 🌀 Wat is de doelstelling van een beheersysteem van natuurgebied en –habitats binnen een werkgroep Landbouw? Dat thema moet toch aan bod komen in de beheercommissie natuur, waar de landbouworganisaties ook vertegenwoordigd zijn?

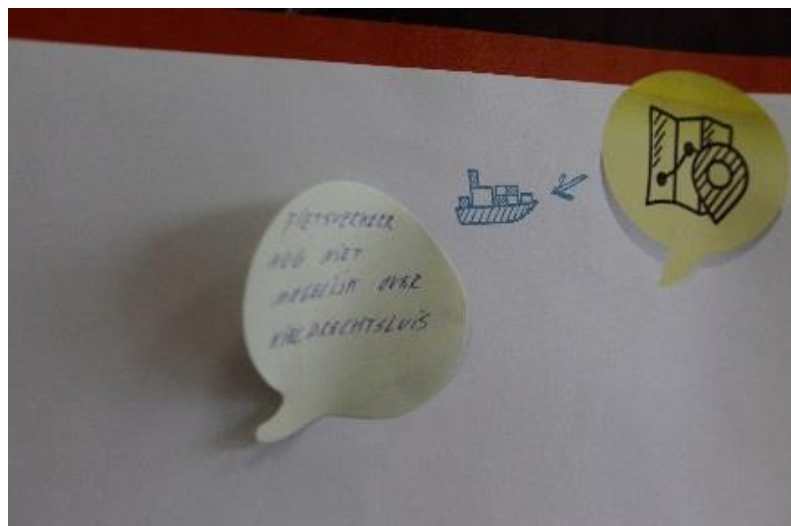
Bart Bollen antwoordde tijdens de feedbacksessie dat de werkgroep landbouw bekijkt of en waar er mogelijkheden zijn voor getroffen landbouwers om overgangsbeheer uit te voeren, bij de omschakeling van landbouw- naar natuurgebied. Het gaat dus niet om beheer van natuurgebieden (dat hoort thuis in de beheercommissies), maar in de fase die daar aan voorafgaat. Daarom hoort het overgangsbeheer eigenlijk thuis in het flankerend landbouwbeleid en komt het aan bod in de werkgroep Landbouw.

MILIEUKWALITEIT

- 🌀 Geen vragen of opmerkingen

MOBILITEIT

- 🌀 Fietsverkeer nog niet mogelijk over de Kieldrechtsluis

NATUUR LSO & RSO

- Geen vragen of opmerkingen

ONTHAAL EN RECREATIE

- Prospersite onthaalpunt op maat van de draagkracht Prosper én in relatie met natuur, ...
- Polders niet vergeten

WOON-WERKVERKEER

- Geen vragen of opmerkingen

Lees de hoofdlijnen van de werkgroepen:

- Erfgoed en Landschap
- Landbouw
- Milieukwaliteit
- Mobiliteit
- Natuur
- Onthaal en recreatie
- Woon-werkverkeer

Slot

Jan Hemelaer dankte alle aanwezigen voor hun medewerking en nodigt iedereen uit op de volgende bijeenkomst van het Centraal Netwerk op donderdag 17 november 2016 om 13u30 (plaats nog te bepalen).

Bijlage: Deelnemerslijst

AANWEZIG

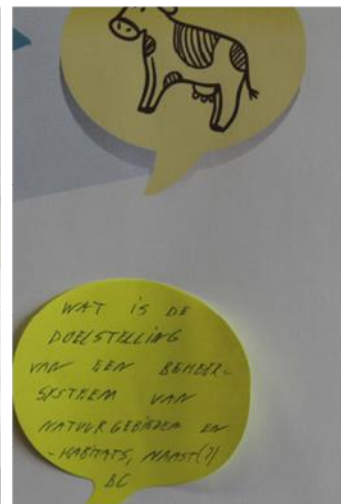
 Jan Baelus	Omgeving
 Greet Bernaers	Havenbedrijf Antwerpen
 Bart Bollen	Departement Landbouw en Visserij
 Bart Casier	Interwaas
 Paul Cerpentier	Algemeen Boerensyndicaat
 Natacha Claeys	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
 Sofie Coppens	Alfaport - VOKA Kamer van Koophandel Antwerpen Waasland
 Hans De Bock	Gemeente Beveren
 Jelle De Parade	Interferry Boats
 Peter Deckers	oud-schepen Beveren
 Conny Deneweth	DenS Communicatie
 Kristof Devos	Afdeling Maritieme Toegang
 Koen Goeminne	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
 Maarten Goris	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
 Jan Hemelaer	Procesmanager Ontwikkeling Havengebied Antwerpen
 Reginald Loyen	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
 Lieven Nachtergale	Agentschap voor Natuur en Bos
 Piet Opstaele	Havenbedrijf Antwerpen
 Goedele Schuerman	DenS Communicatie
 David Stevens	Team Complexe Projecten
 Peter Symens	Natuurpunt
 Kurt Tuerlinckx	Havenbedrijf Antwerpen
 Eliene Van Aken	Alfaport - VOKA Kamer van Koophandel Antwerpen Waasland
 Laurent Vanden Abeele	Agentschap voor Natuur en Bos
 Peter Van de Putte	Maatschappij Linkerscheldeover
 Ina Van Hoya	JusBox
 Mira Van Olmen	Agentschap Onroerend Erfgoed
 Nadine Van Wambeke	afdeling Vastgoedtransacties
 Manu Vandamme	Havenbedrijf Antwerpen
 Jan Verboven	Vlaamse Landmaatschappij
 Matthias Vercauteren	Boerenbond
 Els Vereecke	Departement LNE - afdeling Milieuvergunningen
 Boudewijn Vlegels	Gemeente Beveren & Maatschappij Linkerscheldeover
 Guy Vloebergh	Omgeving

VERONTSCHULDIGD

 Wendy Breugelmans	Vlaamse Landmaatschappij
 Rebecca Goutvrind	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) - afdeling Milieuvergunningen
 Chris Lippens	Gemeente Sint-Gillis-Waas
 Jan Prop	Gemeente Woensdrecht
 Peter Relaes	Algemeen Boerensyndicaat
 Marc Van de Vijver	Beveren
 André Van de Vyver	Zwijndrecht
 Leo Van der Vliet	Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM)
 Stephan Vanfraechem	Alfaport

Lijst met afkortingen

	CP	Complex project
	GRUP	Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan
	LSO	Linkerscheldeoever
	MER	Milieueffectrapport
	MKBA	Maatschappelijk kosten-batenanalyse
	MMHA	Maatschappelijk Meest Haalbare Alternatief
	MOW	Departement mobiliteit en openbare werken
	OHA	Ontwikkeling havengebied Antwerpen
	OZS	Ontwikkelingszone Saeftinghe
	RSO	Rechterscheldeoever

Volgende vergadering van het Centraal Netwerk:
donderdag 17 november 2016 om 13u30

Als lid van het Centraal Netwerk houden we je regelmatig op de hoogte met een maandelijkse nieuwsbrief. Op het extranet van de OHA-website vind je alles over het Centraal Netwerk en zijn verschillende werkgroepen.

ALLES OVER HET
REILEN EN ZEILEN IN
HET HAVENGEBIED
ANTWERPEN

Meer weten over Ontwikkeling Havengebied Antwerpen?
www.havenvandetoekomst-antwerpen.be